

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՖԻԶԻԿԱՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0510B1/05.1 / 2 մոդուլ/
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԻՆՖՈՐՄԱՏԻԿԱ ԵՎ ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ul style="list-style-type: none"> • Հիմնարար գիտելիքներ տալ Հայոց պատմության հին, միջին եւ նոր շրջանի վերաբերյալ, • ամրապնդել հարգանք և հպարտություն հայրենիքի, սեփական պատմության, ավանդույթների և ազգային առանձնահատկությունների հանդեպ, • դաստիարակել ազգային ու համամարդկային արժեքներ կրող սոցիալապես ակտիվ անձ և քաղաքացի, • որպես ազգի հարատևման գրավականի՝ պետականության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում ու ամրապնդում • Որպես պետականության պահպանման և զարգացման նախադրյալի ազգային գաղափարախոսության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում, • հայկական մշակույթի ձևավորումը և զարգացումը պայմանավորող պատմական պայմանների իմացության ամրապնդում և այլն:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հայկական լեռնաշխարհը հայոց քաղաքակրթության բնօրրան, աշխարհագրական դիրքը, հաղորդակցության ուղիները, ֆիզիկաաշխարհագրական համառոտ բնութագիրը • Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում • Հայոց պետականությունը Ք.ա. VI դարից մինչև Ք.հ. V դար • Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում • Հայոց պետականությունը IX-XIV դարերում • Հայ ազատագրական միտքը XVI-ի XVIII դարերում • Ազգային ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջում եւ XX դարի սկզբում • Հայոց եղեռնը • 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը • Մշակութային ձեռքբերումները հին, միջին եւ նոր շրջանում <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Օգտվելով սկզբնաղբյուրներից եւ ուսումնասիրություններից, ինքնուրույն գնահատել, վերլուծել, համեմատել փաստերը եւ մտահանգումներ անել: • Քննարկել եւ ներկայացնել Վանի թագավորության պատմության հիմնահարցերը, Երվանդունյաց պետության եւ Աքեմենյան տերության, Մեծ Հայքի Արտաշեսյան եւ Արշանունիների թագավորությունների օրոք հայ-պարթևական, եւ հայ-հռոմեական քաղաքական առնչությունները եւ

--

<p>դրանց ազդեցությունը հայոց պետականության զարգացման վրա</p> <ul style="list-style-type: none">• Վերլուծել ու գնահատել V դարի ապստամբությունների պատմական նշանակությունը• Վերլուծել արաբների դեմ համաժողովրդական պայքարի անհրաժեշտության եւ արաբական տիրապետության դեմ VIII դարի ազատագրական պայքարի անհաջողության պատճառները:• Մեկնաբանել Բագրատունյաց թագավորության վերականգնման, հզորացման եւ անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:• Գնահատել հայրենի բնիկ տարածքից դուրս պետականություն կերտելու հայ ժողովրդի կարողությունը:• Ներկայացնել հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի աշխուժացման նախադրյալները XVII դարի վերջին եւ բացատրել Հայաստանի ազատագրության խնդրում եվրոպական պետությունների հետ կապված հույսերի ձախողման պատճառները:• Ներկայացնել եւ վերլուծել XIX-XX դարերի ազատագրական շարժումները• Սեփական տեսակետ արտահայտել Հայկական հարցի եւ նրա միջազգայնացման վերաբերյալ• Վերլուծել Ռուսաստանի ժամանակավոր եւ բոլշևիկյան կառավարությունների դիրքորոշումը հայկական հարցում եւ այդ քաղաքականության վերաբերյալ արտահայտել սեփական վերաբերմունք: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none">• Հայոց պատմության ուսուցանվող ժամանակաշրջանի վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքների տիրապետում• Ազգային-պետական մտածողություն• Ներկան եւ ապագան կերտելու խնդրում ազգային պատմության դերի գիտակցում:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

<ul style="list-style-type: none">• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 2• ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32• ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16• ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16• ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
--

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հայոց պատմության իմացություն՝ հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան
--

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

<ul style="list-style-type: none">• Դասախոսություն• Զրույց• Բանավեճ• Սեմինար պարապմունքներ• Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ• Զննական մեթոդներ /քարտեզների ուսումնասիրություն, աշխատանք ուրվագծային քարտեզներով եւ այլն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

<ol style="list-style-type: none">1. Հայկական լեռնաշխարհ2. Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում 2.1 Շումերական, իեթական ու ասորեստանյան Արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: 2.2 Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը3. Հայոց պետականությունը VI-I դարերում 3.1 Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր)3.2 Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր)4. Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ)5. Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում 5.1 Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում: 5.2 Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ

	<p>6. Հայաստանը IX-XII դարերում</p> <p>6.1 Բագրատունիների թագավորությունը:</p> <p>6.2 Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում</p> <p>7. Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում</p> <p>7.1 Զաքարյանների իշխանապետությունը:</p> <p>7.2 Կիլիկիայի հայկական պետություն</p> <p>8. Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում</p> <p>9. Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչև XVIII դարի սկիզբը</p> <p>9.1 Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդածողովները:</p> <p>9.2 Ազատագրական միտքը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը</p> <p>10. Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները</p> <p>11. Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ</p> <p>11.1 Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը:</p> <p>11.2 Մադրասի ազատագրական խմբակը:</p> <p>11.3 Մովսես Մարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» և «Հարավային» նախագծերը</p> <p>12. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը</p> <p>13. Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին</p> <p>14. Հայոց եղեռնը /1894-1922/ 14.1 Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ 14.2 Ցեղասպանության հետեւանքները: 14.3 Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/</p> <p>15. 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը</p> <p>15.1 Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը:</p> <p>15.2 Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը:</p> <p>15.3 Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում:</p> <p>15.4 Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/</p> <p>16. Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում</p>
--	---

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայոց պատմություն (ղասախոսությունների փաթեթ) 2. Հայոց պատմություն, Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ, Երևան, 2000:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երևան, 1981թ: 2. Հայկական հարց, Երևան, 1996թ: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ. հատոր 1-5 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, Ժամկոչյան, Աբրահամյան, Մելիք-Բախշյան, Պողոսյան, Երևան, 1975

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ամփոփիչ ստուգում /թեսթ/: Յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեսթը կազմված է 60 հարցից՝ 20-ը՝ 1, 40-ը՝ 2 միավոր արժեքով:
--

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10 % 2. Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 20% 3. Բաղադրիչ 3 - ամփոփիչ ստուգում 70%
--

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Միտումով ընդհանուր աշխատաժամանակը
		դասախոսություն	սեմինար	գործնական	մտտումառար		
1.	Հայկական լեռնաշխարհ	2				1	3
2.	Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում /Շումերական, իեթական ու ասորեստանյան արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը	2				0.5	2,5
3.	Հայոց պետականությունը VI-I դարերում /Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր), Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր)	2				0.5	2,5
4.	Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ)	2				0.5	2,5
5.	Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում /Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում: Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ/		2			2	4
6.	Հայաստանը IX-XII դարերում /Բագրատունիների թագավորությունը: Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում/	2				0.5	2,5
7.	Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում /Զաքարյանների իշխանապետությունը: Կիլիկիայի հայկական պետություն/		2			2	4
8.	Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում		2			1,5	3,5
9.	Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչև XVIII դարի սկիզբը /Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդածոհովները: Ազատագրական շարժումը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը/	2				1	3
10.	Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները/		2			2,5	4,5
11.	Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ /Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը: Մադրասի ազատագրական խմբակը: Մովսես Սարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» եւ «Հարավային» նախագծերը/		2			2,5	4,5
12.	Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը:	2				1	3
13.	Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին		2			2,5	4,5

14.	Հայոց եղևոնը /1894-1922/ /Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ: Ցեղասպանության հետեւանքները: Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/		2			3	5
15.	1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը /Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/	2				1	3
16.	Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում		2			1	3
	Ամփոփիչ ստուգում					5	5
	Ընդամենը	16	16			28	60